

[Etusivu](#) > ... > [Oikeudenkäyntimenettelyt](#) > [Siviilioikeudelliset Menettelyt](#) > [Todistelu](#) > [Luxembourg](#)

Todistelu

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Luxembourg

1 Todistustaakka

1.1 Mitkä ovat todistustaakkasäännöt?

Luxemburgin lainsäädännössä on periaatteena, että sen, joka vaatii velvoitteen täyttämistä, on näytettävä velvoite toteen. Vastaavasti sen, joka pyrkii vapautumaan velvoitteesta, on osoitettava suorittaneensa maksun tai toteuttaneensa toimen, jonka seurauksena kyseinen velvoite on täytetty.

1.2 Onko olemassa sääntöjä, joiden nojalla tiettyjä tosiseikkoja pidetään sellaisina, ettei niiden toteen näyttäminen ole tarpeen? Millaisissa tapauksissa? Onko tiettyjen olettamusten kumoaminen mahdollista esittämällä vastatodistelua?

Luxemburgin laissa säädetään tietyissä tapauksissa olettamista, joilla henkilö, jonka on todistettava mahdoton tai vaikeasti osoitettava seikka, vapautetaan todistustaakasta. Olettama on tiedossa olevan ja tuntemattoman seikan välinen syy-seuraussuhde, joka vahvistetaan laissa tai tuomarin harkinnan perusteella.

Lainsäätäjä erottaa kaksi olettamien ryhmää: lainmukaisesta olettamasta säädetään tiettyjen toimien tai seikkojen osalta erityislaissa. Olettamat, joista ei säädetä laissa, kuuluvat puolestaan tuomarin harkintavaltaan, jolloin ainoastaan vakaat, täsmälliset ja pitävät olettamukset voidaan hyväksyä.

Vastanäytön esittäminen olettamille on yleensä mahdollista. Esimerkiksi avioliitossa syntyneen lapsen isäksi oletetaan äidin aviomies. Isyyden kiistämiskanne on kuitenkin mahdollinen.

Harvemmin olettamukset ovat kumoamattomia, jolloin niihin ei ole mahdollista esittää vastanäyttöä.

1.3 Missä määrin oikeuden on vakuutettava jostakin tosiseikasta voidakseen perustaa tuomionsa tällaisen tosiseikan olemassaoloon?

Tosiseikkojen arviointi jätetään tuomarin yksinomaiseen harkintavaltaan. Jos asiasta ei ole varmuutta, tuomari tutkii, onko olemassa vakaita, täsmällisiä ja pitäviä aihetodisteita, ja hyväksyy tai hylkää näytön väitettyjen seikkojen todennäköisyyden perusteella.

2 Todisteiden vastaanottaminen

2.1 Edellyttääkö todisteiden vastaanottaminen aina asianosaisen pyyntöä, vai voiko tuomari tietyissä tapauksissa hankkia todisteita oma-aloitteisesti?

Tuomari voi asianosaisen pyynnöstä määrätä hankittavaksi selvitystä, mutta joissain tapauksissa hän voi määrätä selvityksen hankkimisesta myös omasta aloitteestaan.

2.2 Mitä seuraa sen jälkeen, kun asianosaisen pyyntö todisteiden vastaanottamisesta on hyväksytty?

Tuomari selvittää nimetyille asiantuntijalle tehtävän sisällön. Asiantuntija kääntyy asianosaisten ja niiden kolmansien henkilöiden puoleen, joiden apua tarvitaan selvitysten hankinnassa. Kontradiktorisen periaatteen mukaisesti selvitykset esitetään asianosaisten läsnä ollessa.

2.3 Millaisissa tapauksissa oikeus voi evätä asianosaisen esittämän pyynnön todisteiden vastaanottamisesta?

Selvitys voidaan määrätä hankittavaksi aina silloin, kun tuomarilla ei ole tarpeeksi aineistoa asian ratkaisemiseksi.

Tosiseikasta voidaan määrätä hankittavaksi selvitys vain jos sitä esittäneellä asianosaisella ei ole tarpeeksi aineistoa sen toteen näyttämiseksi. Tutkintatoimia ei voida missään tapauksessa määrätä vain jotta voitaisiin korjata tilanne, jossa osapuoli on laiminlyönyt velvollisuutensa esittää tarvittava näyttö.

Tuomari voi määrätä käytettäväksi vain sellaisia selvitysketjuja, jotka ovat tarpeen riidan ratkaisemiseksi, jolloin on pyrittävä valitsemaan yksinkertaisin ja huokein tapa.

2.4 Mitä erilaisia todistelukeinoja on olemassa?

Todistelukeinoja ovat kirjalliset todisteet, todistajanlausumat, olettamat, tunnustaminen ja valaehaton lausunto.

2.5 Millä tavoin todisteita voidaan ottaa vastaan todistajilta? Tapahtuuko se eri tavoin kuin todisteiden vastaanottaminen asiantuntijoilta? Mitä sääntöjä sovelletaan kirjallisiin todistajanlausuntoihin ja asiantuntijalausuntoihin?

- Todistajan ja asiantuntijan lausuntojen vastaanottaminen:

Kun todistajanlausuntojen vastaanottaminen on sallittua, tuomari voi ottaa kolmansilta vastaan näiden omiin kokemuksiin perustuvia lausuntoja, joista saadaan lisätietoja riita-asiaan liittyvien tosiseikkojen selvittämiseksi. Nämä lausunnot voidaan antaa joko kirjallisesti tai suullisesti.

Tuomari voi pyytää valitsemaansa henkilöä antamaan todistajana tai asiantuntijana lausuntoja tosiseikasta, jonka selvittäminen edellyttää teknisen asiantuntijan antamia tarkempia tietoja. Jos lausunto ei edellytä kirjallista esitystä, tuomari voi valtuuttaa teknikon esittämään sen suullisesti istunnossa, ja siitä laaditaan pöytäkirja, jonka tuomari ja kirjuri allekirjoittavat.

- Kirjallisiin todistajanlausuntoihin ja asiantuntijalausuntoihin sovellettavat säännöt:

Kirjalliset todisteet:

Osapuoli, joka esittää näyttöä, on velvollinen antamaan sen tiedoksi myös muille osapuolille. Tiedoksiantaminen tapahtuu vastaanottotodistusta vastaan tai toimittamalla todiste kirjaamoon. Tiedoksiantaminen on tehtävä ilman eri pyyntöä.

Todistajanlausunnot:

Asiantuntija toimittaa lausuntonsa tuomioistuimen kirjaamoon. Vaikka asiantuntijoita olisi useampia, lausuntoja on vain yksi. Kukin asiantuntija voi ilmaista siinä mahdollisen eriävän mielipiteensä. Jos asiantuntija on pyytänyt lausuntoonsa tarkentavia tietoja jonkin toisen alan asiantuntijalta, tämä lausunto liitetään tapauksen mukaan joko oikeudenkäyntipöytäkirjaan tai asiakirja-aineistoon.

2.6 Onko joillakin todistelukeinoilla suurempi painoarvo kuin toisilla?

Joillakin todistelukeinoilla on suurempi painoarvo kuin toisilla:

- Virallisesti vahvistetun asiakirjan (*acte authentique*) laatii viranhaltija (notaari, haastemies) virkansa

puolesta. Tällaista asiakirjaa pidetään luotettavana, ellei sitä osoiteta vääräksi.

- Virallisesti vahvistamaton asiakirja laaditaan ilman viranhaltijan myötävaikutusta asianosaisten kesken ja varustetaan asianosaisten allekirjoituksilla. Sitä pidetään luotettavana, ellei toisin todisteta.
- Todistajanlausuntojen ja muiden todistelukeinojen luotettavuus jätetään tuomarin vapaaseen harkintaan.

2.7 Onko tiettyjen tosiseikastojen todistaminen sidottu määrätynlaiseen todistelumenettelyyn?

Kirjallinen todiste on välttämätön sellaisen oikeustoimen (sopimus) osoittamiseksi, jonka arvo ylittää 2 500 euroa. Oikeudellisen tosiseikan (tapahtuman) toteen näyttäminen on vapaamuotoista.

2.8 Velvoittaako laki todistajat todistamaan?

Lainsäätävä velvoittaa todistajan avustamaan oikeutta totuuden selville saamisessa.

2.9 Millaisissa tilanteissa todistajat voivat kieltäytyä todistamasta?

Todistamisvelvollisuudesta voidaan vapauttaa henkilöt, joilla on siihen laillinen syy. Asianosaisten vanhemmat tai häneen suorassa sukulaisuussuhteessa olevat henkilöt taikka aviopuoliso, myös eronnut puoliso, voivat kieltäytyä todistamasta.

2.10 Voidaanko todistamisesta kieltäytyvää henkilöä rangaista tai pakottaa hänet todistamaan?

Niskoittelevat todistajat voidaan kutsua saapumaan paikalle omalla kustannuksellaan, jos heidän kuulemisensa katsotaan välttämättömäksi. Niskoittelevat todistajat ja ne, jotka ilman laillista syytä kieltäytyvät todistamasta tai vannomasta valaa, voidaan tuomita 50–2 500 euron suuruiseen sakkoon.

Henkilö, joka pystyy osoittamaan olleensa estynyt saapumasta paikalle vaadittuna päivänä, voidaan vapauttaa sakosta ja haastamiskulujen maksamisesta.

2.11 Onko olemassa henkilöryhmiä, joita ei voida kuulla todistajina?

Ketä tahansa voidaan kuulla todistajana, lukuun ottamatta henkilöitä, jotka eivät ole kelpoisia todistamaan oikeudessa.

Todistamaan kelpaamattomia voidaan kuitenkin kuulla samoin ehdoin, mutta ilman valan vannomista. Jälkeläisiä ei kuitenkaan koskaan voida kuulla väitteistä, joita aviopuolisot ovat esittäneet avioero- tai asumuserovaatimuksen tueksi.

2.12 Mikä on tuomarin ja asianosaisten asema todistajainkuulustelussa? Millä edellytyksillä todistajaa voidaan kuulla käyttämällä hyväksi erilaisia teknisiä apuvälineitä, kuten videoneuvottelua?

- Tuomarin ja asianosaisten asema todistajainkuulustelussa

Tuomari kuulee todistajia kutakin erikseen, kun asianosaiset ovat läsnä tai kun heidät on kutsuttu paikalle, määräämässään järjestyksessä. Todistajat eivät saa lukea lausuntoaan paperista.

Tuomari voi kuulla tai kuulustella todistajia kaikista seikoista, joiden toteen näyttäminen laissa sallitaan, vaikka kyseisiä seikkoja ei olisi mainittu tutkintapäätöksessä. Tuomari voi kuulla todistajia uudelleen, ristikuulustella heitä muiden todistajien tai asianosaisten kanssa ja tarvittaessa kuulla todistajaa teknisen asiantuntijan läsnä ollessa.

Asianosaiset eivät saa keskeyttää tai puhutella lausuntoaan antavaa todistajaa tai yrittää vaikuttaa häneen eivätkä kääntyä suoraan todistajien puoleen istunnosta poistamisen uhalla. Tuomari esittää kysymykset, jotka asianosaiset antavat hänelle todistajan kuulustelun jälkeen, jos hän katsoo sen aiheelliseksi.

- Videoneuvottelut ja muut tekniset apuvälineet

Jäsenvaltioiden tuomioistuinten välistä yhteistyötä todisteiden vastaanottamisessa ja hallinnoinnissa on pyritty parantamaan, yksinkertaistamaan ja nopeuttamaan 25 päivänä marraskuuta 2020 annetulla Euroopan

parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2020/1783 jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa (uudelleenlaadittu teksti). Luxemburgin lainsäädännössä ei ole erityisiä säännöksiä videoneuvottelujen käytöstä. Tässä yhteydessä sovelletaan uuden siviiliprosessilain säännöksiä, jotka koskevat todistajien kuulemistä, tuomarin suorittamia tarkistuksia ja osapuolten henkilökohtaista osallistumista oikeudenkäyntiin. Tuomioistuimilla on käytössään tarvittavat tekniset välineet. Videoneuvottelun sovittuna ajankohtana paikalla ovat tuomari, kirjaaja, tulkki ja teknikko.

Tuomari voi määrätä koko esitettävän selvityksen tai osan siitä tallennettavaksi äänen- tai kuvantoistolaittein taikka audiovisuaalisin laittein. Tuomioistuimen kirjaaja säilyttää tallenteen. Kukin asianosainen voi pyytää omalla kustannuksellaan kappaletta, kopiota tai toisintoa tallenteesta.

3 Näytön arviointi

3.1 Estääkö se, että todiste on hankittu lainvastaisin keinoin, tuomioistuinta ottamasta todistetta huomioon tuomiossa?

Tuomioistuin ei ota huomioon todisteita, jotka on saatu lainvastaisella tavalla, kuten piilokameralla tai äänittämällä puhelu vastaajan tietämättä.

3.2 Käykö lausumani todisteesta ollessani itse asianosaisena asiassa?

Oikeudenkäynnin osapuolen omilla lausumilla ei periaatteessa ole todistusarvoa.

4 Onko kyseinen jäsenvaltio todisteiden vastaanottamista koskevan asetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti määritellyt muita viranomaisia, joilla on toimivalta vastaanottaa todisteita siviili- ja kauppaoikeudellisia asioita koskevia oikeudenkäyntejä varten asetuksen nojalla? Jos näin on, millaisissa oikeuskäsittelyissä niillä on toimivalta ottaa vastaan todisteita? Voivatko ne pyytää ainoastaan todisteiden vastaanottamista vai voivatko ne myös avustaa todisteiden vastaanottamisessa toisen jäsenvaltion esittämän pyynnön perusteella? Ks. myös todisteiden vastaanottamista koskevan asetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukainen ilmoitus

Eivät voi.

Ainoat toimivaltaiset viranomaiset ovat tuomioistuimet.

Linkkejä

<http://www.legilux.lu/>

■ Päivitetty viimeksi: 08/01/2026

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.